

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a cincea)

29 iunie 2017*

„Trimitere preliminară — Cooperare polițienească și judiciară în materie penală — Decizia-cadru 2002/584/JAI — Mandatul european de arestare și procedurile de predare între statele membre — Motive de neexecutare facultativă — Articolul 4 punctul 6 — Angajament al statului membru de executare în sensul executării pedepsei în conformitate cu dreptul său intern — Punere în aplicare — Obligația de interpretare conformă”

În cauza C-579/15,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de rechtbank Amsterdam (Tribunalul din Amsterdam, Țările de Jos), prin decizia din 30 octombrie 2015, primită de Curte la 6 noiembrie 2015, în procedura referitoare la executarea mandatului european de arestare emis împotriva lui

Daniel Adam Popławski,

cu participarea

Openbaar Ministerie,

CURTEA (Camera a cincea),

compusă din domnul J. L. da Cruz Vilaça, președinte de cameră, domnul A. Tizzano, vicepreședintele Curții, îndeplinind funcția de judecător al Camerei a cincea, doamna M. Berger (raportor) și domnii A. Borg Barthet și F. Biltgen, judecători,

avocat general: domnul Y. Bot,

grefier: doamna M. Ferreira, administrator principal,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 28 septembrie 2016,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru domnul Popławski, de P. J. Verbeek, avocat;
- pentru Openbaar Ministerie, de K. van der Schaft și de J. Asbroek;
- pentru guvernul neerlandez, de M. K. Bulterman, de B. Koopman și de J. Langer, în calitate de agenți;
- pentru guvernul polonez, de B. Majczyna, în calitate de agent;

* Limba de procedură: neerlandeza.

— pentru Comisia Europeană, de R. Troosters și de S. Grünheid, în calitate de agenți,
după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 15 februarie 2017,
pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 4 punctul 6 din Decizia-cadru 2002/584/JAI a Consiliului din 13 iunie 2002 privind mandatul european de arestare și procedurile de predare între statele membre (JO 2002, L 190, p. 1, Ediție specială, 19/vol. 6, p. 3).
- 2 Această cerere a fost prezentată în cadrul executării, în Țările de Jos, a unui mandat european de arestare (denumit în continuare „MEA”) emis de Sąd Rejonowy w Poznaniu (Tribunalul Districtual din Poznan, Polonia) împotriva domnului Daniel Adam Popławski în scopul executării, în Polonia, a unei pedepse privative de libertate.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

Decizia-cadru 2002/584

- 3 Considerentele (6) și (11) ale Deciziei-cadru 2002/584 au următorul cuprins:
„(6) [MEA] prevăzut în prezenta decizie-cadru constituie prima concretizare, în domeniul dreptului penal, a principiului recunoașterii reciproce pe care Consiliul European l-a calificat drept «piatra de temelie» a cooperării judiciare.
[...]
(11) [MEA] ar trebui să înlocuiască, în relațiile dintre statele membre, toate instrumentele anterioare privind extrădarea, inclusiv dispozițiile titlului III din Convenția de punere în aplicare a Acordului Schengen [din 14 iunie 1985 între guvernele statelor din Uniunea Economică Benelux, Republicii Federale Germania și Republicii Franceze privind eliminarea treptată a controalelor la frontierele comune semnată la Schengen (Luxemburg) la 19 iunie 1990 și intrată în vigoare la 26 martie 1995 (JO 2000, L 239, p. 19, Ediție specială, 19/vol. 1, p. 183)], cu privire la aceste aspecte.”
- 4 Articolul 1 alineatul (2) din această decizie-cadru prevede:
„Statele membre execută orice [MEA], pe baza principiului recunoașterii reciproce și în conformitate cu dispozițiile prezentei decizii-cadru.”
- 5 Articolul 4 din decizia-cadru menționată, intitulat „Motive de neexecutare facultativă a [MEA]”, prevede:
„Autoritatea judiciară de executare poate refuza executarea [MEA]:
[...]

6. în cazul în care [MEA] a fost emis în scopul executării unei pedepse sau a unei măsuri de siguranță privative de libertate, atunci când persoana căutată rămâne în statul membru de executare, este resortisant sau rezident al acestuia, iar acest stat se angajează să execute această pedeapsă sau măsură de siguranță în conformitate cu dreptul său intern;

[...]"

Decizia-cadru 2008/909/JAI

6. Articolul 28 din Decizia-cadru 2008/909/JAI a Consiliului din 27 noiembrie 2008 privind aplicarea principiului recunoașterii reciproce în cazul hotărârilor judecătorești în materie penală care impun pedepse sau măsuri privative de libertate în scopul executării lor în Uniunea Europeană (JO 2008, L 327, p. 27), intitulat „Dispoziție tranzitorie”, prevede:

„(1) Cererile primite înainte de 5 decembrie 2011 continuă să fie reglementate în conformitate cu instrumentele juridice existente privind transferarea persoanelor condamnate. Cererile primite după data respectivă sunt reglementate de normele adoptate de către statele membre în conformitate cu prezenta decizie-cadru.

(2) Cu toate acestea, orice stat membru poate, la adoptarea prezentei decizii-cadru, să facă o declarație conform căreia, în situațiile în care hotărârea definitivă a fost emisă înaintea datei specificate, va continua, în calitate de stat emitent și de executare, să aplice instrumentele juridice existente privind transferarea persoanelor condamnate, aplicabile înainte de 5 decembrie 2011. În cazul formulării unei astfel de declarații, respectivele instrumente se aplică în situațiile menționate în raport cu toate celelalte state membre, indiferent dacă acestea au făcut sau nu aceeași declarație. Data respectivă nu poate fi ulterioară datei de 5 decembrie 2011. Declarația menționată se publică în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*. Declarația poate fi retrasă oricând.”

Dreptul neerlandez

7. Articolul 6 din Overleveringswet (Legea privind predarea) din 29 aprilie 2004 (Stb. 2004, nr. 195), care transpune în dreptul neerlandez Decizia-cadru 2002/584, în versiunea sa aplicabilă până la intrarea în vigoare a dispozițiilor neerlandeze privind punerea în aplicare a Deciziei-cadru 2008/909 (denumită în continuare „OLW”), prevedea:

„1. Predarea unui resortisant neerlandez poate fi autorizată în măsura în care aceasta este solicitată în scopul unei anchete penale îndreptate împotriva sa și în măsura în care, în opinia autorității judiciare de executare, este garantat că, dacă acesta este condamnat în statul membru emitent la o pedeapsă privativă de libertate cu executare pentru fapte pentru care predarea poate fi autorizată, acesta va putea executa condamnarea respectivă în Țările de Jos.

2. Predarea unui cetățean neerlandez nu este autorizată dacă aceasta este solicitată în scopul executării unei pedepse privative de libertate aplicate acestuia printr-o hotărâre judecătorească definitivă.

3. În caz de refuz al predării întemeiat exclusiv pe dispozițiile articolului 6 alineatul 2 [...], Ministerul Public anunță autoritatea judiciară emitentă că este dispus să preia executarea hotărârii, în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 11 din Convenția privind transferarea persoanelor condamnate [semnată la Strasbourg la 21 martie 1983] sau în temeiul unei alte convenții aplicabile.

4. Ministerul Public informează imediat ministrul nostru cu privire la orice refuz al predării comunicat împreună cu declarația, prevăzută la alineatul 3, potrivit căreia Țările de Jos sunt dispuse să preia executarea hotărârii străine.

5. Alineatele 1-4 se aplică de asemenea unui resortisant străin titular al unui permis de ședere pe durată nedeterminată, în măsura în care acesta poate fi urmărit în Țările de Jos pentru faptele care se află la baza mandatului european de arestare și în măsura în care, în ceea ce îl privește, este previzibil că nu va pierde dreptul de ședere în Țările de Jos ca urmare a unei pedepse sau a unei măsuri pronunțate împotriva sa după predare.”

Litigiul principal și întrebările preliminare

- 8 Prin hotărârea din 5 februarie 2007, rămasă definitivă la 13 iulie 2007, Sąd Rejonowy w Poznaniu (Tribunalul Districtual din Poznan) a pronunțat împotriva domnului Popławski, resortisant polonez, o pedeapsă privativă de libertate de un an cu suspendare. Prin decizia din 15 aprilie 2010, această instanță a dispus executarea pedepsei.
- 9 La 7 octombrie 2013, instanța menționată a emis un MEA împotriva domnului Popławski în vederea executării acestei pedepse.
- 10 În cadrul procedurii principale privind executarea acestui MEA, rechtbank Amsterdam (Tribunalul din Amsterdam, Țările de Jos) își pune întrebarea dacă trebuie să aplice articolul 6 alineatele 2 și 5 din OLW, care prevede un motiv de neexecutare a unui MEA printre altele în beneficiul persoanelor care au reședința în Țările de Jos, situație în care se regăsește domnul Popławski.
- 11 Instanța de trimitere arată că, potrivit articolului 6 alineatul 3 din OLW, atunci când refuză executarea unui MEA, Țările de Jos trebuie să comunice că sunt „dispuse” să preia executarea pedepsei în temeiul unei convenții încheiate între acest stat și statul membru emitent. Ea precizează că o astfel de preluare depinde, în cauza principală, de o cerere formulată în acest sens de Polonia. Or, legislația poloneză s-ar opune unei astfel de cereri în ipoteza în care persoana în cauză este resortisant polonez.
- 12 Instanța de trimitere subliniază că, în aceste condiții, refuzul predării ar putea conduce la impunitatea persoanei vizate de MEA. Astfel, după pronunțarea hotărârii prin care este refuzată predarea, preluarea executării pedepsei s-ar putea dovedi imposibilă, în special din cauza inexistenței unei cereri în acest sens emise de statul membru emitent, iar această imposibilitate nu ar avea nicio incidență asupra hotărârii prin care se refuză predarea persoanei căutate.
- 13 În aceste condiții, având îndoieli cu privire la conformitatea articolului 6 alineatele 2-4 din OLW cu articolul 4 punctul 6 din Decizia-cadru 2002/584, care nu permite refuzul predării decât în cazul în care statul membru de executare „se angajează” să execute pedeapsa în conformitate cu dreptul său intern, rechtbank Amsterdam (Tribunalul din Amsterdam) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„1) Poate un stat membru să transpună în dreptul său național articolul 4 punctul 6 din Decizia-cadru 2002/584 astfel încât:

- autoritatea judiciară de executare competentă din respectivul stat membru să fie obligată necondiționat să refuze predarea, în scopul executării unei pedepse, a unui cetățean al statului membru de executare sau a unei persoane care are reședința în acest stat;
- acest refuz să reprezinte *ipso iure* un argument în favoarea disponibilității de a prelua executarea pedepsei privative de libertate la care a fost condamnat cetățeanul respectiv sau persoana rezidentă;

— dar decizia de preluare a executării pedepsei să fie luată abia după refuzul predării în scopul executării pedepsei, iar adoptarea unei decizii în sensul punerii în executare să depindă (1) de existența unui temei înscris într-un acord valabil încheiat între statul membru emitent și statul membru de executare, (2) de condițiile prevăzute de acest acord și (3) de cooperarea statului membru emitent, de exemplu, în sensul emiterii de către acesta a unei cereri corespunzătoare,

cu riscul ca, după ce a refuzat predarea în scopul executării pedepsei, statul membru de executare să se afle în imposibilitatea de a prelua punerea în executare, însă fără ca acest risc să afecteze în vreun fel obligația de a refuza predarea în scopul executării pedepsei?

- 2) În cazul unui răspuns negativ la prima întrebare,
 - a) instanța națională poate să aplice în mod direct dispozițiile Deciziei-cadru 2002/584, deși, conform articolului 9 din Protocolul (nr. 36) privind dispozițiile tranzitorii [(JO 2012, C 326, p. 322)], după intrarea în vigoare a Tratatului de la Lisabona, această decizie-cadru va continua să producă efecte juridice până în momentul la care este abrogată, anulată sau modificată?
 - b) în cazul unui răspuns afirmativ: articolul 4 punctul 6 din Decizia-cadru 2002/584 este suficient de clar și de previzibil încât să poată fi aplicat de instanțele naționale?
- 3) În cazul unui răspuns negativ la prima întrebare și la întrebarea a doua litera b): este permis ca un stat membru al cărui drept național condiționează preluarea executării unei pedepse privative de libertate aplicate în străinătate de existența unui temei înscris într-un acord corespunzător să transpună în dreptul național articolul 4 punctul 6 din Decizia-cadru 2002/584 astfel încât articolul 4 punctul 6 din această decizie-cadru să ofere el însuși temeiul convențional cerut pentru evitarea pericolului de neexecutare a pedepsei rezultat din dispoziția din legea națională privind existența unui temei convențional?
- 4) În cazul unui răspuns negativ la prima întrebare și la întrebarea a doua litera b): este permis ca un stat membru să transpună în dreptul național articolul 4 punctul 6 din această decizie-cadru astfel încât pentru refuzul predării, în scopul executării unei pedepse, a unei persoane care are reședința în statul membru de executare și care este cetățean al unui alt stat membru se prevede condiția ca statul membru de executare să aibă competență asupra faptelor menționate în [MEA] și că nu trebuie să existe o piedică reală pentru o urmărire penală în statul membru de executare a persoanei rezidente în acest stat pentru aceste fapte (de exemplu, refuzul statului membru emitent de a transmite statului membru de executare actele de urmărire penală), în timp ce aceste condiții nu există în privința refuzului predării, în scopul executării unei pedepse, a unui cetățean al statului membru de executare?"

Cu privire la întrebările preliminare

Observație introductivă

- 14 Întrebările preliminare privesc conformitatea cu Decizia-cadru 2002/584 a unei legislații naționale care nu mai este în vigoare ca urmare a abrogării și a înlocuirii sale cu măsurile naționale care urmăresc transpunerea Deciziei-cadru 2008/909.
- 15 Instanța de trimitere consideră că legislația națională menționată rămâne aplicabilă în litigiul principal ținând seama, în special, de faptul că Regatul Țărilor de Jos, în temeiul articolului 28 din Decizia-cadru 2008/909, a făcut o declarație prin care indica, în esență, că va continua să aplice hotărârilor judecătorești rămase definitive înainte de 5 decembrie 2011, cum este hotărârea pronunțată împotriva domnului Popławski, instrumentele juridice anterioare acestei decizii-cadru în materia transferării persoanelor condamnate. Totuși, Comisia contestă validitatea acestei declarații, precum și a declarației

similare făcute de Republica Polonă și apreciază că situația în discuție în litigiul principal, contrar a ceea ce consideră instanța de trimitere, este guvernată de dispozițiile naționale de transpunere a Deciziei-cadru 2008/909.

- 16 În această privință, Curtea a hotărât deja că trebuie să limiteze, în principiu, examinarea la elementele de apreciere pe care instanța de trimitere a decis să i le prezinte în cererea de decizie preliminară. Astfel, în ceea ce privește aplicarea reglementării naționale pertinente, Curtea trebuie să se limiteze la situația pe care instanța menționată o consideră ca fiind dovedită (Hotărârea din 8 iunie 2016, Hünnebeck, C-479/14, EU:C:2016:412, punctul 36 și jurisprudența citată). În plus, rezultă dintr-o jurisprudență constantă a Curții că întrebările referitoare la interpretarea dreptului Uniunii adresate de instanța națională în cadrul normativ și factual pe care îl definește sub propria răspundere și a cărui exactitate Curtea nu are competența să o verifice beneficiază de o prezumție de relevanță (Hotărârea din 8 decembrie 2016, Eurosaneamientos și alții, C-532/15 și C-538/15, EU:C:2016:932, punctul 28, precum și jurisprudența citată).
- 17 În aceste condiții, trebuie să se răspundă la întrebările adresate de instanța de trimitere pe baza cadrului normativ și factual definit de aceasta.

Cu privire la prima întrebare

- 18 Prin intermediul primei întrebări, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă articolul 4 punctul 6 din Decizia-cadru 2002/584 trebuie interpretat în sensul că se opune legislației unui stat membru prin care este transpusă această dispoziție care, în cazul în care predarea unui resortisant străin ce deține un permis de ședere pe durată nedeterminată pe teritoriul acestui stat membru este solicitată de un alt stat membru în scopul executării unei pedepse privative de libertate aplicate acestui resortisant printr-o hotărâre judecătorească rămasă definitivă, pe de o parte, nu permite o astfel de predare și, pe de altă parte, se mărginește să prevadă obligația autorităților judiciare din primul stat membru de a informa autoritățile judiciare din al doilea stat membru că sunt dispuse să preia executarea acestei hotărâri fără ca, la data refuzului predării, preluarea efectivă a executării să fie asigurată și fără ca, în plus, în ipoteza în care această preluare s-ar dovedi ulterior imposibilă, un astfel de refuz să poată fi contestat.
- 19 În această privință reiese, mai întâi, din cuprinsul articolului 1 alineatul (2) din Decizia-cadru 2002/584 că aceasta consacră principiul conform căruia statele membre execută orice MEA pe baza principiului recunoașterii reciproce și în conformitate cu dispozițiile aceleiași decizii-cadru. Cu excepția unor situații excepționale, autoritățile judiciare de executare nu pot refuza, astfel cum a statuat deja Curtea, să execute un asemenea mandat decât în cazurile, enumerate în mod exhaustiv, de neexecutare prevăzute de această decizie-cadru, iar executarea MEA nu poate fi supusă decât uneia dintre condițiile limitative prevăzute de decizia-cadru menționată (a se vedea în acest sens Hotărârea din 5 aprilie 2016, Aranyosi și Căldăraru, C-404/15 și C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, punctele 80 și 82, precum și jurisprudența citată). În consecință, în timp ce executarea MEA constituie principiul, refuzul executării este conceput ca o excepție care trebuie să facă obiectul unei interpretări stricte.
- 20 În continuare, trebuie amintit că articolul 4 punctul 6 din Decizia-cadru 2002/584 prevede un motiv de neexecutare facultativă a MEA în temeiul căruia autoritatea judiciară de executare „poate” refuza executarea unui MEA emis în scopul executării unei pedepse privative de libertate atunci când persoana căutată este rezident al statului membru de executare, precum în litigiul principal, și dacă acest stat „se angajează” să pună în executare această pedeapsă în conformitate cu dreptul său intern.
- 21 Prin urmare, reiese din însuși modul de redactare a articolului 4 punctul 6 din Decizia-cadru 2002/584, astfel cum a arătat avocatul general la punctul 30 din concluzii, că, atunci când un stat membru a ales să transpună această dispoziție în dreptul intern, autoritatea judiciară de executare trebuie totuși să dispună de o marjă de apreciere în ceea ce privește aspectul dacă trebuie sau nu trebuie să refuze

executarea MEA. În această privință, autoritatea respectivă trebuie să aibă posibilitatea de a ține seama de obiectivul urmărit de motivul de neexecutare facultativă prevăzut la dispoziția respectivă care, potrivit unei jurisprudențe consacrate a Curții, are ca scop în special să permită autorității judiciare de executare să acorde o importanță deosebită posibilității de a crește șansele de reinserție socială ale persoanei căutate după executarea pedepsei la care aceasta din urmă a fost condamnată (a se vedea în acest sens Hotărârea din 5 septembrie 2012, Lopes Da Silva Jorge, C-42/11, EU:C:2012:517, punctul 32 și jurisprudența citată).

- 22 De asemenea, rezultă din modul de redactare a articolului 4 punctul 6 din Decizia-cadru 2002/584, astfel cum a arătat avocatul general la punctul 45 din concluzii, că orice refuz de a executa MEA presupune un veritabil angajament al statului membru de executare de a executa pedeapsa privativă de libertate pronunțată împotriva persoanei căutate, chiar dacă, în orice caz, simpla împrejurare că acest stat se declară „dispus” să pună în executare pedeapsa respectivă nu poate fi considerată de natură să justifice un asemenea refuz. Reiese de aici că orice refuz de a executa un MEA trebuie să fie precedat de verificarea, de către autoritatea judiciară de executare, a posibilității de a executa în mod real pedeapsa în conformitate cu dreptul său intern. În cazul în care statul membru de executare este în imposibilitate de a se angaja să pună în executare efectiv pedeapsa, îi revine autorității judiciare de executare sarcina să execute MEA și, prin urmare, să predea persoana căutată statului membru emitent.
- 23 În consecință, nu se poate considera că o reglementare a unui stat membru, care pune în aplicare articolul 4 punctul 6 din Decizia-cadru 2002/584, întrucât prevede că autoritățile sale judiciare sunt în orice caz ținute să refuze executarea unui MEA în ipoteza în care persoana căutată are reședința în acest stat membru, fără ca aceste autorități să dispună de vreo marjă de apreciere și fără ca acest stat membru să se angajeze să pună în executare în mod efectiv pedeapsa privativă de libertate pronunțată împotriva acestei persoane căutate, creând astfel un risc de impunitate a persoanei căutate respective, este conformă cu decizia-cadru menționată.
- 24 Prin urmare, trebuie să se răspundă la prima întrebare că articolul 4 punctul 6 din Decizia-cadru 2002/584 trebuie interpretat în sensul că se opune legislației unui stat membru care transpune această dispoziție și care, în cazul în care predarea unui resortisant străin ce deține un permis de ședere pe durată nedeterminată pe teritoriul acestui stat membru este solicitată de un alt stat membru în scopul executării unei pedepse privative de libertate aplicate acestui resortisant printr-o hotărâre judecătorească rămasă definitivă, pe de o parte, nu permite o astfel de predare și, pe de altă parte, se mărginește să prevadă obligația autorităților judiciare din primul stat membru de a informa autoritățile judiciare din al doilea stat membru că sunt dispuse să preia executarea acestei hotărâri fără ca, la data refuzului predării, preluarea efectivă a executării să fie asigurată și fără ca, în plus, în ipoteza în care această preluare s-ar dovedi imposibilă, un astfel de refuz să poată fi contestat.

Cu privire la a doua și la a treia întrebare

- 25 Prin intermediul celei de a doua și al celei de a treia întrebări, care trebuie examinate împreună, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă dispozițiile Deciziei-cadru 2002/584 pot avea efect direct și, în caz contrar, dacă dreptul neerlandez poate face obiectul unei interpretări conforme cu dreptul Uniunii în sensul că, atunci când un stat membru condiționează preluarea executării pedepsei privative de libertate de existența unui temei juridic înscris într-o convenție internațională, articolul 4 punctul 6 din această decizie-cadru constituie el însuși temeiul convențional impus de dreptul intern.

- 26 În această privință, trebuie arătat că Decizia-cadru 2002/584 este lipsită de efect direct. Astfel, această decizie-cadru a fost adoptată în temeiul fostului al treilea pilon al Uniunii Europene, în special în temeiul articolului 34 alineatul (2) litera (b) UE (în versiunea sa anterioară Tratatului de la Lisabona). Or, această dispoziție prevedea că deciziile-cadru nu pot avea efect direct (a se vedea prin analogie Hotărârea din 8 noiembrie 2016, Ognyanov, C-554/14, EU:C:2016:835, punctul 56).
- 27 Trebuie adăugat că, potrivit articolului 9 din Protocolul (nr. 36) privind dispozițiile tranzitorii, efectele juridice ale actelor instituțiilor, ale organelor, ale oficiilor sau ale agențiilor Uniunii adoptate în temeiul Tratatului UE înainte de intrarea în vigoare a Tratatului de la Lisabona sunt menținute atât timp cât nu vor fi fost abrogate, anulate sau modificate în temeiul tratatelor. Or, astfel cum a arătat avocatul general la punctul 67 din concluzii, Decizia-cadru 2002/584 nu a făcut obiectul unei astfel de abrogări, anulări sau modificări ulterior intrării în vigoare a Tratatului de la Lisabona.
- 28 Deși dispozițiile Deciziei-cadru 2002/584 nu pot avea prin urmare efect direct, este la fel de adevărat că, în conformitate cu articolul 34 alineatul (2) litera (b) UE, aceasta angajează statele membre în privința rezultatului care urmează să se obțină, dar forma și metodele sunt lăsate la discreția autorităților naționale (a se vedea prin analogie Hotărârea din 8 noiembrie 2016, Ognyanov, C-554/14, EU:C:2016:835, punctul 56).
- 29 În speță, astfel cum rezultă din cuprinsul punctelor 19-24 din prezenta hotărâre, atunci când condițiile prevăzute la articolul 4 punctul 6 din Decizia-cadru 2002/584 nu sunt îndeplinite, articolul 1 alineatul (2) din această decizie-cadru obligă statele membre să execute orice MEA, pe baza principiului recunoașterii reciproce.
- 30 În acest context, trebuie amintit că, potrivit unei jurisprudențe constante a Curții, statele membre trebuie să ia toate măsurile generale sau speciale necesare pentru a asigura executarea obligațiilor ce le revin în temeiul unei decizii-cadru (a se vedea în acest sens prin analogie Hotărârea din 16 iunie 2005, Pupino, C-105/03, EU:C:2005:386, punctul 42).
- 31 În special, așa cum reiese dintr-o jurisprudență constantă a Curții, caracterul obligatoriu al unei decizii-cadru determină în privința autorităților naționale, inclusiv a instanțelor naționale, o obligație de interpretare conformă a dreptului național. La aplicarea dreptului intern, aceste instanțe sunt obligate, așadar, în măsura posibilului, să interpreteze dispozițiile acestuia în lumina textului și a finalității deciziei-cadru pentru a atinge rezultatul urmărit de aceasta. Această obligație de interpretare conformă a dreptului național este inerentă sistemului Tratatului FUE, în măsura în care permite instanțelor naționale să asigure, în cadrul competențelor lor, deplina eficacitate a dreptului Uniunii atunci când judecă litigiile cu care sunt sesizate (Hotărârea din 8 noiembrie 2016, Ognyanov, C-554/14, EU:C:2016:835, punctele 58 și 59, precum și jurisprudența citată).
- 32 Desigur, acest principiu al interpretării conforme a dreptului național cunoaște anumite limite. Astfel, obligația instanței naționale de a se referi la conținutul unei decizii-cadru atunci când interpretează și aplică normele relevante ale dreptului național este limitată de principiile generale ale dreptului, în special cele privind securitatea juridică și neretroactivitatea. Aceste principii se opun, printre altele, ca obligația respectivă să poată conduce la stabilirea sau la agravarea, în temeiul unei decizii-cadru și independent de o lege adoptată pentru punerea în aplicare a acesteia, a răspunderii penale a celor care acționează cu încălcarea dispozițiilor sale (Hotărârea din 8 noiembrie 2016, Ognyanov, C-554/14, EU:C:2016:835, punctele 62-64, precum și jurisprudența citată).
- 33 În plus, principiul interpretării conforme nu poate servi drept temei al unei interpretări *contra legem* a dreptului național (Hotărârea din 28 iulie 2016, JZ, C-294/16 PPU, EU:C:2016:610, punctul 33 și jurisprudența citată).

- 34 Cu toate acestea, nu este mai puțin adevărat că principiul interpretării conforme impune ca instanțele naționale să facă tot ce ține de competența lor, luând în considerare ansamblul dreptului intern și aplicând metodele de interpretare recunoscute de acesta, pentru a garanta efectivitatea deplină a deciziei-cadru în discuție și pentru a identifica o soluție conformă cu finalitatea urmărită de aceasta (Hotărârea din 5 septembrie 2012, Lopes Da Silva Jorge, C-42/11, EU:C:2012:517, punctul 56 și jurisprudența citată).
- 35 În acest context, Curtea a statuat deja că obligația unei interpretări conforme le impune instanțelor naționale să modifice, dacă este cazul, o jurisprudență consacrată atunci când aceasta se întemeiază pe o interpretare a dreptului intern incompatibilă cu obiectivele unei decizii-cadru (Hotărârea din 8 noiembrie 2016, Ognyanov, C-554/14, EU:C:2016:835, punctul 67 și jurisprudența citată).
- 36 Curtea a mai declarat că, în cazul în care o instanță națională consideră că se găsește în imposibilitatea de a interpreta o dispoziție din dreptul intern în conformitate cu o decizie-cadru ca urmare a faptului că este ținută de interpretarea dată acestei dispoziții naționale de curtea supremă națională într-o hotărâre în interpretare, revine instanței naționale sarcina de a asigura efectul deplin al deciziei-cadru, lăsând neaplicată, dacă este necesar, din oficiu, interpretarea reținută de curtea supremă națională, din moment ce această interpretare nu este compatibilă cu dreptul Uniunii (a se vedea în acest sens Hotărârea din 8 noiembrie 2016, Ognyanov, C-554/14, EU:C:2016:835, punctele 69 și 70).
- 37 Aceste precizări fiind făcute, este necesar să se sublinieze că, în speță, deși obligația instanței naționale de a asigura eficacitatea deplină a Deciziei-cadru 2002/584 determină obligația statului neerlandez de a executa MEA în cauză sau, în caz de refuz, obligația de a garanta executarea efectivă a pedepsei pronunțate în Polonia, aceasta nu are nicio incidență asupra stabilirii răspunderii penale a domnului Popławski, care rezultă din hotărârea pronunțată la 5 februarie 2007 împotriva lui de Sąd Rejonowy w Poznaniu (Tribunalul Districtual din Poznan), și nu poate fi considerată *a fortiori* ca determinând o agravare a acestei răspunderi.
- 38 Mai trebuie arătat că instanța de trimitere consideră că, contrar celor sugerate de Openbaar Ministerie (Ministerul Public, Țările de Jos) în cadrul ședinței, declarația prin care acesta din urmă a informat autoritatea judiciară emitentă că este dispus, în conformitate cu articolul 6 alineatul 3 din OLW să preia executarea pedepsei în temeiul MEA în cauză nu poate fi interpretată că reprezintă un veritabil angajament al statului neerlandez de a executa această pedeapsă, cu excepția cazului în care articolul 4 punctul 6 din Decizia-cadru 2002/584 constituie un temei juridic convențional în sensul articolului 6 alineatul (3) din OLW pentru executarea efectivă a unei astfel de pedepse în Țările de Jos.
- 39 În această privință, trebuie amintit că, potrivit unei jurisprudențe constante a Curții, aceasta nu este competentă să interpreteze dreptul intern al unui stat membru (Hotărârea din 16 februarie 2017, Agro Foreign Trade & Agency, C-507/15, EU:C:2017:129, punctul 23, precum și jurisprudența citată). Prin urmare, este numai de competența instanței de trimitere să aprecieze dacă dreptul neerlandez poate fi interpretat în sensul că asimilează Decizia-cadru 2002/584 unui astfel de temei juridic convențional, în sensul articolului 6 alineatul 3 din OLW.
- 40 Cu toate acestea, Curtea, investită în cadrul unei trimeri preliminare cu atribuția de a furniza instanței naționale răspunsuri utile, este competentă să dea indicații, întemeiate pe dosarul cauzei principale, precum și pe observațiile scrise și orale care i-au fost prezentate, de natură să permită instanței naționale să se pronunțe (a se vedea în acest sens Hotărârea din 17 iulie 2014, Leone, C-173/13, EU:C:2014:2090, punctul 56).
- 41 Din această perspectivă, trebuie să se arate, pe de o parte, că, în conformitate cu considerentul (11) al Deciziei-cadru 2002/584, MEA trebuie să înlocuiască, în relațiile dintre statele membre, toate instrumentele anterioare privind extrădarea, inclusiv dispozițiile titlului III din Convenția de punere în aplicare a Acordului Schengen, menționată la punctul 3 din prezenta hotărâre, cu privire la aceste

aspecte. În măsura în care decizia-cadru menționată a înlocuit, așadar, toate convențiile care au existat în această privință între diferitele state membre și în care coexistă, având în același timp un regim juridic propriu definit de dreptul Uniunii, cu convențiile de extrădare încheiate între diferitele state membre și state terțe, o asimilare a deciziei-cadru menționate cu o astfel de convenție nu pare exclusă *ab initio*.

- 42 Pe de altă parte, Decizia-cadru 2002/584 nu conține nicio dispoziție care să permită să concluzioneze că s-ar opune ca termenii „o altă convenție aplicabilă”, care figurează la articolul 6 alineatul 3 din OLW, să fie interpretați în sensul că acoperă și articolul 4 punctul 6 din decizia-cadru respectivă, din moment ce o astfel de interpretare ar permite să se garanteze că posibilitatea autorității judiciare de executare de a refuza executarea MEA este exercitată numai cu condiția de a asigura executarea efectivă în Țările de Jos a pedepsei pronunțate împotriva domnului Popławski și de a conduce astfel la o soluție conformă cu finalitatea urmărită prin decizia-cadru menționată.
- 43 În aceste condiții, trebuie să se răspundă la a doua și la a treia întrebare că dispozițiile Deciziei-cadru 2002/584 nu au efect direct. Totuși, instanța națională competentă are obligația, luând în considerare ansamblul dreptului intern și făcând aplicarea metodelor de interpretare recunoscute de acesta, de a interpreta dispozițiile naționale în discuție în litigiul principal, în măsura în care este posibil, în lumina textului și a finalității acestei decizii-cadru, ceea ce implică, în speță, că, în cazul refuzului de a executa un MEA emis în vederea predării unei persoane care a făcut, în statul membru emitent, obiectul unei hotărâri definitive prin care a fost condamnată la o pedeapsă privativă de libertate, autoritățile judiciare ale statului membru de executare au obligația de a garanta ele însele aplicarea efectivă a pedepsei pronunțate împotriva acestei persoane.

Cu privire la a patra întrebare

- 44 Prin intermediul celei de a patra întrebări, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă articolul 4 punctul 6 din Decizia-cadru 2002/584 trebuie interpretat în sensul că autorizează un stat membru să refuze executarea unui MEA emis în vederea predării unei persoane, resortisant al unui alt stat membru, care a făcut obiectul unei hotărâri definitive prin care a fost condamnată la o pedeapsă privativă de libertate, pentru singurul motiv că primul stat membru intenționează să înceapă urmărirea penală a acestei persoane pentru aceleași fapte ca cele pentru care a fost pronunțată hotărârea, în timp ce acest stat membru refuză în mod sistematic predarea propriilor resortisanți în scopul executării unor hotărâri prin care au fost condamnați la pedepse privative de libertate.
- 45 În această privință, trebuie să se constate că articolul 4 punctul 6 din Decizia-cadru 2002/584 nu conține niciun element care să permită interpretarea acestei dispoziții în sensul că autorizează autoritatea judiciară a unui stat membru să refuze executarea unui MEA în ipoteza în care o nouă urmărire penală, pentru aceleași fapte ca cele care fac obiectul hotărârii penale definitive pronunțate împotriva persoanei căutate, ar putea fi inițiată împotriva acesteia din urmă pe teritoriul propriu.
- 46 Astfel, în afară de faptul că articolul 4 alineatul 6 din Decizia-cadru 2002/584 nu menționează nicidecum această posibilitate, trebuie să se constate că o asemenea interpretare ar intra în conflict cu articolul 50 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, care prevede, în special, că nimeni nu poate fi judecat pentru o infracțiune pentru care a fost deja achitat sau condamnat în cadrul Uniunii, prin hotărâre judecătorească definitivă, în conformitate cu legea.
- 47 În aceste condiții, întrucât această interpretare nu este, în orice caz, conformă cu dreptul Uniunii, nu este necesar să se adopte o poziție cu privire la aspectul dacă aceasta ar conduce la o posibilă discriminare între resortisanții Țărilor de Jos și resortisanții altor state membre, care nu este nici ea conformă cu dreptul Uniunii.

- 48 Având în vedere ceea ce precedă, este necesar să se răspundă la a patra întrebare că articolul 4 punctul 6 din Decizia-cadru 2002/584 trebuie interpretat în sensul că nu autorizează un stat membru să refuze executarea unui MEA emis în vederea predării unei persoane care a făcut obiectul unei hotărâri definitive prin care a fost condamnată la o pedeapsă privativă de libertate pentru singurul motiv că acest stat membru intenționează să înceapă împotriva acestei persoane urmărirea penală pentru aceleași fapte ca cele pentru care a fost pronunțată această hotărâre.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 49 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a cincea) declară:

- 1) **Articolul 4 punctul 6 din Decizia-cadru 2002/584/JAI a Consiliului din 13 iunie 2002 privind mandatul european de arestare și procedurile de predare între statele membre trebuie interpretat în sensul că se opune legislației unui stat membru care transpune această dispoziție și care, în cazul în care predarea unui resortisant străin ce deține un permis de ședere pe durată nedeterminată pe teritoriul acestui stat membru este solicitată de un alt stat membru în scopul executării unei pedepse privative de libertate aplicate acestui resortisant printr-o hotărâre judecătorească rămasă definitivă, pe de o parte, nu permite o astfel de predare și, pe de altă parte, se mărginește să prevadă obligația autorităților judiciare din primul stat membru de a informa autoritățile judiciare din al doilea stat membru că sunt dispuse să preia executarea acestei hotărâri fără ca, la data refuzului predării, preluarea efectivă a executării să fie asigurată și fără ca, în plus, în ipoteza în care această preluare s-ar dovedi imposibilă, un astfel de refuz să poată fi contestat.**
- 2) **Dispozițiile Deciziei-cadru 2002/584 nu au efect direct. Totuși, instanța națională competentă are obligația, luând în considerare ansamblul dreptului intern și făcând aplicarea metodelor de interpretare recunoscute de acesta, de a interpreta dispozițiile naționale în discuție în litigiul principal, în măsura în care este posibil, în lumina textului și a finalității acestei decizii-cadru, ceea ce implică, în speță, că, în cazul refuzului de a executa un mandat european de arestare emis în vederea predării unei persoane care a făcut, în statul membru emitent, obiectul unei hotărâri definitive prin care a fost condamnată la o pedeapsă privativă de libertate, autoritățile judiciare ale statului membru de executare au obligația de a garanta ele însele aplicarea efectivă a pedepsei pronunțate împotriva acestei persoane.**
- 3) **Articolul 4 punctul 6 din Decizia-cadru 2002/584 trebuie interpretat în sensul că nu autorizează un stat membru să refuze executarea unui mandat european de arestare emis în vederea predării unei persoane care a făcut obiectul unei hotărâri definitive prin care a fost condamnată la o pedeapsă privativă de libertate pentru singurul motiv că acest stat membru intenționează să înceapă împotriva acestei persoane urmărirea penală pentru aceleași fapte ca cele pentru care a fost pronunțată această hotărâre.**

Semnături